

ANNUAL CONTENTS
BULGARIAN LANGUAGE AND LITERATURE
SCIENTIFIC JURNAL
VOLUME 66 (2024)

ГОДИШНО СЪДЪРЖАНИЕ
НА НАУЧНОТО СПИСАНИЕ
„БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА“
ГОДИНА 66 (2024)

Книжка 1 / Number 1: 1 – 132
Книжка 2 / Number 2: 133 – 248
Книжка 3 / Number 3: 249 – 359
Книжка 4 / Number 4: 360 – 463
Книжка 4s / Number 4s: 1 – 135
Книжка 5 / Number 5: 464 – 620
Книжка 6 / Number 6: 621 – 776
Книжка 6s / Number 6s: 1 – 112

LITERATURE / ЛИТЕРАТУРОЗНАНИЕ

- 82 – 96 Архитектоника на пътеписните книги на Ангел Каралийчев през 30-те и 40-те години на XX век [The Architectonics of Karaliychev's Travel Books in the 1930s and 1940s] / *Роман Хаджикосев / Roman Hadjikosev*
- 139 – 149 Професорският роман – едно ново явление в българската литература [The Professorenroman – a New Phenomenon in Bulgarian Literature] / *Милена Кирова / Milena Kirova*
- 150 – 161 Пол, род и език [Gender, Grammatical Gender, Language] / *Ивета Ташева / Iveta Tasheva*
- 255 – 261 Контексти на възприемане на литературния текст [Contexts of Perception of the Literary Text] *Стилиян Стоянов / Stiliyan Stoyanov*
- 262 – 268 Ролята на баснята за възпитаване на емоционални социални компетенции [The Role of the Fable in Teaching Emotional-social Competences] / *Славомир Кжишка / Slawomir Krzyszka*
- 367 – 372 Творчеството като аскеза и горест „Балада за Георг Хених“ (Виктор Пасков) [Creativity as Ascesis and Pain „A Ballad for Georg Henich“ (Viktor Paskov)] / *Магдалена Костова-Панайотова / Magdalena Kostova-Panayotova*

- 373 – 378 Алек Попов и съвременната българска литература [Alek Popov and contemporary Bulgarian Literature] / *Амелия Личева / Amelia Licheva*
- 379 – 390 Живописният псевдоекфразис – функции и значения в романа „Бел ами“ на Мопасан [Painting's Pseudo-Ekphrasis – Functions and Meaning in the Novel „Bel Ami“ by Maupassant] / *Соня Александрова-Колева / Sonya Aleksandrova-Koleva*
- 523 – 539 Подир сянката на Дебелянов [Follow Debelyanov's Shadow] / *Татяна Ичевска / Tatiana Ichevska*
- 540 – 561 Образи на времето във възрожденската поезия [Time Imagery in Bulgarian Revival Period Poetry] / *Елена Гетова / Elena Getova*
- 562 – 575 Социализация и ресоциализация на „дивите“ деца (върху примери от фолклорни и литературни произведения) [Socialisation and Resocialisation of “Feral” Children (on Examples from Folklore and Literary Works)] / *Даниел Полихронов / Daniel Polihronov*
- 627 – 637 Българската литература в европейския културен контекст [Bulgarian Literature in the European Cultural Context] / *Александър Панов / Alexander Panov*
- 638 – 651 История и идеология (Темата за революцията в два учебника по литература за 10. клас) [History and Ideology (The Theme of Revolution in Two 10th Grade Literature Textbooks)] / *Бойко Пенчев / Boyko Penchev*
- 652 – 661 „Хайдушки копнения. Спомени от Македония 1902 – 1903“ на Пейо Яворов: между ясновидството и заблудението [Pejo Yavorov's „Haiduski Longings. Memories from Macedonia 1902 – 1903“: between Clairvoyance and Delusion] / *Велика Гюлемерова / Velika Gyulemerova*

LINGUISTICS / ЕЗИКОЗНАНИЕ

- 301 – 314 Нова политическа фразеология в българската публична реч [New Political Phraseology in Bulgarian Public Speech] / *Надежда Сталянова, Елена Крейчова / Nadezhda Stalyanova, Elena Krejцова*
- 315 – 324 Стратегии за комуникация в контекста на пандемията от КОВИД-19 [Communication Strategies in the Context of the COVID-19 Pandemic] / *Гергана Дачева / Gergana Dacheva*
- 325 – 333 Scaling up Archival Text Analysis with the Blockmodeling of N-gram Networks: A Case Study of Bulgaria's Representation in the “Osservatore Romano” (January – May 1877) / *Fabio Ashtar Telarico*
- 391 – 402 Колоративите бял/червен в българските преселнически говори в Украйна: карпато-балкански успоредици [White/red Coloratives in Bulgarian Migrant Languages in Ukraine: Carpatho-Balkan Parallels] / *Валентина Колесник, Галина Яроцка / Valentina Kolesnik, Galyna Iarotska*

- 403 – 419 Ритъм и ритмична организация на речта [Rhythm and Rhythmic Organisation of Speech] / Петър Цонев / *Petar Tsonev*
- 471 – 500 Предпочитания към конкуриращи се темпорални форми в подчинени изречения в съвременния български език. анализ на данни от анкетно допитване [Preferences for Competing Temporal Forms in Subordinate Clauses in Contemporary Bulgarian. An Analysis of Survey Data] / Красимира Алексова, Яна Сивилова, Данка Апостолова, Ласка Ласкова, Михаела Москова, Диана Андрова / *Krasimira Alexova, Yana Sivilova, Danka Apostolova, Laska Laskova, Mihaela Moskova, Diana Androva*
- 501 – 513 Хиперфункции на възрожденския текст. Към въпроса за началата на новобългарския книжовен език [Hyperfunctions of the Revival Text. On the Beginnings of the Modern Bulgarian Literary Language] / Владислав Миланов / *Vladislav Milanov*
- 514 – 522 Румънско лексикално влияние и опозицията свое – чуждо в говора на българите католици от Белене [Romanian Lexical Influence and Its Opposition Own – Foreign in the Speech of Bulgarian Catholics from Belene] / Магдалена Абаджиева / *Magdalena Abadzhieva*
- 662 – 676 Връзки между предпочитанията на анкетирани българи към конкуриращи се темпорални форми в подчинени изречения в съвременния български език и фактора вид специалност [Relationships between the Preferences of Bulgarian Respondents to Competing Temporal Forms in Subordinate Clauses in Contemporary Bulgarian and the Factor Type of Specialty] / Красимира Алексова, Данка Апостолова / *Krasimira Aleksova, Danka Apostolova*
- 677 – 694 Разлики между достоверността на информацията, изразявана чрез четирите евиденциала в съвременния български език според оценките на анкетирани българи [Differences in the Perceived Reliability of Information Expressed by the Four Evidentials in Contemporary Bulgarian: a Survey-based Study] / Красимира Алексова, Михаела Москова, Данка Апостолова, Яна Сивилова, Ласка Ласкова, Патрик Михайлов / *Krasimira Aleksova, Mihaela Moskova, Danka Apostolova, Yana Sivilova, Laska Laskova, Patrik Mihaylov*
- 695 – 710 Проблемни езикови употреби в практиката на Върховния касационен съд [Problem uses of Language in the Practice of the Supreme Court of Cassation] / Деян Драганов / *Deyan Draganov*
- 711 – 720 Някои случаи на десемантизация на глаголни представки в старобългарски език [Some Cases of Desemantization of the Prefixes in the Old Bulgarian Language] / Кирил Първанов / *Kiril Parvanov*

METHODOLOGY / МЕТОДИКА

- 9 – 29 Към въпроса за езиковата политика в образованието на младите хора в мултинационална държава (Из опита на Република Молдова) [On Language Policy in the Education of Young People in Multinational States] / *Мария Стойчева, Екатерина Станова / Maria Stoicheva, Ekaterina Stanova*
- 30 – 47 Категорията евиденциалност на българския глагол в обучението по български в средното училище [The Evidenciality of Bulgarian Verb in Learning Bulgarian as a Foreign Language] / *Красимира Алексова / Krasimira Aleksova*
- 48 – 58 „Душата на учителя“ в полето на избора, раздвоението и междутекстовостта [“The Soul of the Teacher” in the Field of Choice, Bifurcation and Intertextuality] / *Адриана Дамянова / Adriana Damyanova*
- 59 – 67 „Правата на читателя“ в образованието по литература и ученическият читателски блог [“Reader’s Rights” in Literature Education and the Student Reader’s Blog] / *Наталия Христова / Natalija Hristova Деспина*
- 68 – 81 Равнища на медийната култура на учениците (Проучване) [Levels of Students’ Media Culture (Survey)] / *Деспина Василева / Despina Vasileva*
- 576 – 586 Върху възможностите на поезията, превърнала се в музика. Опити с автори, част от програмата за задължителна и профилирана подготовка [On the Possibilities of Poetry Turned into Music. Experiences with Authors, Part of the Required and Elective Yraining Program] / *Ирена Димова-Генчева / Irena Dimova-Gencheva*
- 733 – 746 Дигитално образователно съдържание по кирилометодиевистика в подкрепа на средното образование [Digital Educational Content in Cyrillo-Methodian Studies in Support of Secondary Education] / *Елка Златева / Elka Zlateva*
- 747 – 755 Развиване на културната компетентност и на творческите способности на учениците от прогимназиален етап чрез занимания по интереси: клуб „Пиша.БГ“ [Development of the Cultural Competence and Creative Skills of the Students from the High School Stage through Interest Activities: Club “Pisha.bg”] / *Невяна Тодорова / Nelyana Todorova*

READING PRACTICES OF BULGARIAN STUDENTS (ATHOMEAND AROUND THE WORLD) / ЧИТАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ НА БЪЛГАРСКИТЕ УЧЕНИЦИ (У НАС И ПО СВЕТА)

- 9 – 18 Романтическата парадигма в „Балада за Георг Хених“ [The Romantic Paradigm in „A Ballad for Georg Henig“] / *Адриана Дамянова / Adriana Damyanova*

- 19 – 34 Какво, колко и как чете българският ученик (у нас и по света)? (Анализ на данни от анкетно проучване) [What, How Much and How Does the Bulgarian Student Read (in Bulgaria and around the World) (Analysis of Survey Data)] / *Ангел Петров / Angel Petrov*
- 35 – 46 Нагласи на ученици и студенти за използване на аудиокниги (Проучване) [Students' Attitudes to Using Audiobooks (Survey)] / *Деспина Василева / Despina Vasileva*
- 47 – 55 „Те не четат!“... А ние? [„They Don't Read!“... And We?] / *Наталия Христова/Natalija Hristova*
- 56 – 69 Нагласи и предпочитания за четене сред учениците в България и в чужбина [Attitudes and Preferences for Reading among Students in Bulgaria and Abroad] / *Антония Радкова / Antonia Radkova*
- 70 – 79 Къде четат българските ученици? [Where Bulgarian Students Prefer to Read] / *Аглая Маврова / Aglaya Mavrova*
- 80 – 88 За разбираемостта и разбирането на литературата [On the Intelligibility and Understanding of Literature] / *Мая Падешка / Maya Padeshka*
- 89 – 95 Читателски навици и отношение към четенето на българските ученици в Р България и в чужбина (Анализ на данни от анкетно проучване) [Reading Habits and Attitude Towards Reading of Bulgarian Students in Bulgaria and Abroad (Analysis of Survey Data)] / *Евелина Миланова / Evelina Milanova*
- 96 – 107 ChatGPT и влиянието му върху уменията за четене [ChatGPT and Its Impact on Reading Skill] / *Стойка Чакърова / Stoyka Chakurova*

BULGARIAN LANGUAGE AND LITERATURE IN PRIMARY SCHOOL / БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

- 269 – 278 Обучението по български език в I – IV клас и предизвикателствата на съвременността [Bulgarian Language 1st – 4th Grade Teaching and the Contemporary Challenges] / *Нели Иванова / Nelly Ivanova*
- 279 – 300 Българският фолклор в читанките за първи и втори клас [Bulgarian Folklore in the Reading Books for the First and Second Grades (with First Circulation 2016 – 2017)] / *Анна Георгиева / Anna Georgieva*
- 420 – 436 Модел за оценка на рецептивния език при деца от предучилищна възраст [A model for Assessing Receptive Language in Preschool Children] / *Нели Василева, Елена Бояджиева-Делева, Деница Кръстева / Neli Vasileva, Elena Boyadzhieva-Deleva, Denitsa Krasteva*
- 587 – 599 Възприемането и осмислянето на художествен текст в начален етап на основната степен на образованието в контекста на използването

на междупредметни връзки (през погледа на преподавателя) [The Perception and Meaning of a Literary Text in the Initial Stage of the Basic Level of Education in the Context of the Use of Cross-Curricular Connections (The Teacher's Point of View)] / *Десислава Кръстева / Desislava Krasteva*

- 721 – 732 Грамотността – интердисциплинарно понятие (Върху примера на обучението по български език и музика в начален образователен етап) [Literacy – an Interdisciplinary Concept (On the Example of Teaching Bulgarian Language and Music in Primary Education)] / *Пенка Марчева / Penka Marcheva*

**BULGARIAN LANGUAGE AND CULTURE ABROAD /
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И КУЛТУРА ПО СВЕТА**

- 162 – 175 Езикът като фактор за достъп до образование на мигранти в училищна възраст [Language as a Factor in Access to Education for School-Age Migrants] / *Росица Пенкова, Хаян Лу / Rositsa Penkova, Hayan Lee*
- 176 – 186 Използването на изкуствен интелект в преподаването на български като чужд [The Use of Artificial Intelligence in Teaching Bulgarian as a Foreign Language] / *Антония Радкова / Antonia Radkova*
- 187 – 197 За конклузива в обучението по български език като чужд [The Acquisition of the Conclusive in Bulgarian as a Foreign Language] / *Красимира Алексова / Krasimira Aleksova*
- 198 – 212 Прозодични аспекти на произношението на украински студенти, изучаващи български език като чужд [Prosodic Aspects of the Pronunciation of Ukrainian Students Learning Bulgarian Language as a Foreign Language] / *Мирена Пацева, Елена Руневска / Mirena Patseva, Elena Runevska*
- 213 – 227 Linguistic Models of Mass Media Genres' Stylistic Diffusion in the Communicative Space of Ukraine and Bulgaria / *Dmytro Dergach*
- 228 – 236 Адаптирани и преводни текстове за нуждите на обучението по български език като чужд [Adapted and Translated Texts for the Needs of Learning Bulgarian as a Foreign Language] / *Рени Манова, Катрин Костова / Reni Manova, Katrin Kostova*

**CONVEGNO INTERNAZIONALE “LE LETTERATURE SLAVE
NELXXISECOLOTRAREGIONALISMIEGLOBALIZZAZIONE”/
МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ, СЛАВЯНСКИТЕ ЛИТЕРАТУРИ
ПРЕЗ XXI ВЕК – РЕГИОНАЛИЗЪМ И ГЛОБАЛИЗАЦИЯ“ (Неапол, 15 – 17 ноември 2023)**

- 7 – 9 La letteratura bulgara nella luce del convegno internazionale “Le letterature slave nel XXI secolo tra regionalismi e globalizzazione” / *Татяна Лекова / Tatiana Lekova*

- 10 – 18 Износът на българска литература, кино и култура – какво да се прави? [The Export of Bulgarian Literature, Cinema and Culture – What Is to Be Done?] / *Димитър Камбуров / Dimitar Kamburov*
- 19 – 25 Възможен ли е канон в преподаването на българската литература зад граница? Практиката в сръбските университети [Is a Canon Possible in the Teaching of Bulgarian Literature beyond the Border? What Practice Shows in Serbian Universities] / *Антоанета Алипиева / Antoaneta Alipieva*
- 26 – 40 Българската художествена литература в културата на сърбите от края на XX век до 2023 година [Bulgarian Literature in Serbian Culture from the Late 20th Century to 2023] / *Валентина Седефчева / Valentina Sedefcheva*
- 41 – 56 Преподаването на българска литература като своечужда [The Teaching of Bulgarian Literature as Distantly Own] / *Бисера Дакова / Bisera Dakova*
- 57 – 69 Letteratura bulgara: usi didattici / *Maya Padeshka*
- 70 – 76 Читанката – поетика и прагматика. Украински и български варианти [The Reading Book – Poetics and Pragmatics. Ukrainian and Bulgarian Versions] / *Стилиян Стоянов / Stiliyan Stoyanov*
- 77 – 90 Магика и алхимия в драматическите видения на Боян Дановски „Сърцето на шута“ и „Сърце от ален порцелан“ в контекста на модернистичните експерименти в драмата през 20-те години на XX век [Magica and Alchemy in Boyan Danovski's Dramatic Visions "Heart of the Jester" and "Heart of Scarlet Porcelain" in the Context of Modernist Experiments in Drama in the 1920s] / *Марията Иванова-Гиргинова / Marieta Ivanova-Girginova*
- 91 – 104 „Алманах Везни“: 100 години (1923 – 2023) [“Vezni Almanac”: 100 Years (1923 – 2023)] / *Олга Савеска / Olga Saveska*
- 105 – 111 L'ottica metonimica nel racconto “Il padre di Bucarest” di Ivan Stankov / *Natalia Nyagolova*
- 112 – 121 Познание и фантастика в романите „Когато човекът не беше“ и „Смелия чунг“ от Димитър Ангелов [Knowledge and Fantasy in the Novels “When the Man was not” and “The Brave Chung” by Dimitar Angelov] / *Таня Стоянова / Tanya Stoyanova*
- 122 – 130 How does Bai Ganyo Sound when He Speaks English? On the English Translation of Aleko Konstantinov's “Bai Ganyo” / *Yordanka Velkova*

STUDENT FORUM / СТУДЕНТСКИ ФОРУМ

- 334 – 340 Научен проект „България в италианските и във ватиканските архиви“: първи резултати от анализ на ватиканския вестник „Осерваторе Романо“ [Research Project “Bulgaria in the Italian and Vatican

- Archives”: First Results of the Analysis of “Osservatore Romano”’s
Issues 148 and 148] / *Тициана ди Феличе / Tiziana di Felice*
341 – 343 Аз и дискурсите на образованието – средно и/или висше [Discourses of
Education (Secondary and Higher) and Me] / *Борис Борисов / Boris Borisov*

**PERSONALITIES AND EVENTS IN EDUCATION AND
SCIENCE / ЛИЧНОСТИ И СЪБИТИЯ В ОБРАЗОВАНИЕТО И
В НАУКАТА**

- 97 – 105 Лингвистът, изпреварил времето си. 100 години от рождението
на проф. Мирослав Янакиев [On the Occasion of 100th Anniversary
of Prof. Miroslav Yanakiev’s Birth] / *Татяна Ангелова / Tatyana
Angelova*
106 – 118 Теофано Попова – учителката, благодетелката, общественичката
[Teofano Popova – the Teacher, the Beneficiary, the Public Figure] /
Петър Михайлов / Petar Mihaylov
349 – 352 Преданост към българското образование. Кирилка Демирева на
75 години [Devotion to Bulgarian Education. Kirilka Demireva at 75] /
Огняна Георгиева-Тенева / Ogniana Georgieva-Teneva
449 – 456 Професор Александър Панов на 70 години [Professor Alexander
Panov at 70] / *Петър Михайлов / Petar Mihaylov*
600 – 608 Неюбилейно за юбилея на Румяна Дамянова [Non Jubilee for the
Anniversary of Rumyana Damyanova] / *Андриана Спасова / Andriana
Spasova*

**REVIEWS AND INFORMATION / РЕЦЕНЗИИ И ИНФОРМА-
ЦИЯ**

- 118 – 122 За енигмите и парадигмите в женското писане (Гешева, Р., 2023, Ениг-
ми и парадигми при някои италиански писателки от XX век)
[On the Enigmas and Paradigms in Women’s Writing (Gesheva, R.,
2023. Enigmas and Paradigms in Some 20th Century Italian Women
Writers)] / *Илка Бирова / Ilka Birova*
123 – 125 Първа международна научно-приложна конференция „Контакт на
езици и култури: българският език в контекста на мигрантската кри-
за и адаптацията на бежанци“ (17 – 19 ноември 2023 г., гр. Харман-
ли) [First International Scientific and Applied Conference “Contact of
Languages and Cultures: the Bulgarian Language in the Context of the
Migrant Crisis and the Adaptation of Refugees” November 17 – 19, 2023,
Harmanlı] / *Рени Манова / Reni Manova*
237 – 241 Осми форум „Изследователски подходи в обучението по български
език“ [Eighth Forum “Research Approaches in Bulgarian Language
Teaching”] / *Кристияна Симеонова / Kristiyana Simeonova*

- 344 – 348 Възможни прочити на скуката и леността в българската литература [Possible Readings of Boredom and Laziness in Bulgarian Literature] / *Андреана Спасова / Andriana Spasova*
- 437 – 441 Проект „Българската литература за деца и юноши XX – XXI в.“ [“Bulgarian Literature for Children and Adolescent XX – XXI C.” Project] / *Александра Антонова / Alexandra Antonova*
- 442 – 444 Резултати по проект „Прозодични аспекти на българския език в съпоставителен план с други езици с лексикално ударение“ (Годишна конференция на Американската асоциация на преподавателите по славянски и източноевропейски езици (AATSEEL) [Results of the Project “Prosodic Aspects of the Bulgarian Language in Comparison with Other Languages with a Lexical Stress” (Annual Conference of the American Association of Teachers of Slavic and East European Languages (AATSEEL))] / *Мирена Пацева / Mirena Patseva*
- 445 – 448 Критично въведение в едно от „белите полета“ на литературните ни изследвания (Андрей Ташев „Въведение в българската морска белетристика от първата половина на XX век“) [A Critical Introduction to One of the „Blank Spots“ of Our Literary Studies (Andrey Tashev „Introduction to Bulgarian Marinist Literature from the First Half of the 20th Century“)] / *Йоанна Гудалова / Yoanna Gudalova*
- 609 – 613 Диалектът като писмен текст, или за една текстова феноменология на българските диалекти [Dialects as a Written Text, or on the Textual Phenomenology of Bulgarian Dialects] / *Мая Горчева / Maya Gocheva*

IN MEMORIAM

- 756 – 759 Проф. д.ф.н. Петя Янева [In memoriam: Prof. DSc. Petya Yaneva] / *Владислав Миланов / Vladislav Milanov*